

Punts forts i febles d'un polític anomenat Laporta

Joe McGinniss, en el cèlebre llibre *The selling of the president*, explica que un dels assessors principals de Richard Nixon, durant la preparació de la batalla electoral que el va dur a la presidència dels Estats Units l'any 1969, va sentenciar que "la clau de la campanya rau a veure amb quin èxit resisteix el candidat els consells dels vells polítics". Si mai Joan Laporta i Estruch fa el salt a la política, no tindrà aquest problema. Estic segur que, en el seu cas, els representants de la vella política se'l miraran amb molt de recel i prevenció. L'establishment català sempre ha observat Laporta amb una barreja estranya de sorpresa, cautela, menyspreu, curiositat i por. Així va ser quan va atacar el primer club esportiu del país i així serà si, arribat el moment, prova sort al laberint tortuós dels afers públics.

Tots els tractats assenyalen que el candidat perfecte ha de tenir cinc atributs: caràcter, credibilitat, dinamisme, carisma i lideratge. Laporta té caràcter —a vegades no el sap dominar o no ho vol—, té capacitat de lideratge evident, té un carisma popular molt potent i és un personatge dinàmic que transmet força i coherència. Fins ara, i considerant que el món del futbol depèn d'atzars ben incontrolables, la seva credibilitat és alta: va prometre de canviar el club i ho ha fet, i va prometre títols i també n'hi ha hagut. En aquest sentit, el seu crèdit continua essent molt alt. Agradi més o menys el seu estil, la seva relació entre els fets i les paraules presenta un saldo favorable. Amb aquest bagatge de sortida, ens cal repassar allò que poden ser els punts més forts i més febles d'un, sempre hipotètic, polític Laporta.

El carisma dels líders es basa en una gran capacitat d'empatia. Sense aquest talent per posar-se al lloc de la gent, el carisma és buit, llunyà, un llampec momentani sense capacitat de mantenir la claror. Laporta sap ser empàtic

El periodista Francesc-Marc Álvaro analitza en aquest article els punts més forts i els més febles de la personalitat de Joan Laporta, amb els quals el president del Futbol Club Barcelona hauria d'afrontar l'hipotètic pas a l'activitat política.

i això va acompanyat, en el seu cas, d'una gran proximitat. Si hi afegim una simpatia distesa i relaxada, tenim que Laporta sap com fer sentir bé els seus interlocutors, adaptant-se fàcilment a les circumstàncies, ràpid a l'hora de captar les situacions i fer-les girar al seu voltant com si res. Entre la menestralia espavilada i el jugador de risc, l'actitud social de Laporta té l'atractiu del personatge que escala sense mirar enrere, amb un posat desafiador que engendra perill. Tothom qui aspiri a grans metes de lideratge ha d'acabar creant un personatge *perillós*; altrament, el seu poder no és del tot creïble. La determinació, que sempre se suposa a qui va davant, ha de tenir el contrati de l'amenaça, la possibilitat efectiva de la conquesta i de la victòria, fins i tot en condicions molt adverses.

Un polític no ha de ser un intel·lectual, en té prou de saber apropiarse les idees que l'envolten amb un toc original, únic i incisiu. En aquest sentit, Laporta actua com una veritable esponja. És capaç de parlar durant una llarga estona d'una qüestió de la qual només

ha rebut un parell d'ítems superficials, i traslladar al públic que l'escolta una sensació de solvència i, sobretot, d'autenticitat. Com si tot allò que expressa ho hagués viscut i ho hagués sentit realment, com si no hi hagués preparació ni estratègia, com si sorgís de manera natural d'un glop d'emoció. Aquesta és una gran carta de Laporta: el conreu del personatge *de debò* enfront dels polítics sofisticats que integren un món tancat, una classe entotsolada.

Des que emergí com a rostre públic, Laporta ha estat hàbil a relacionar el seu nom a una única idea força, més enllà del Barça i del futbol: Catalunya com a convicció. No es tracta, ara per ara, de cap elaboració complexa, és només la música d'una tornada. Un polític que vulgui tenir èxit ha de posar les seves conviccions davant, ha de demostrar que, darrere la tecnologia i el màrqueting, hi ha sang, foc i suor, algunes idees intocables que no es veuran alterades per la sempre prosaica necessitat d'adaptar-se als límits del que és possible, com correspon a qui aspira al lloc del príncep. Laporta sap transmetre la convicció d'algú que considera Catalunya com la seva nació i que, a més, vol la màxima plenitud per a aquesta empresa col·lectiva. Amics i enemics el consideren un catalanista de cap a peus, un home absolutament identificat, sense ambigüitats, amb una posició sobiranista o independentista.

Arthur Miller, al seu imprescindible assaig *La política i l'art d'actuar*, explica que el president nord-americà Ronald Reagan va ser un dels millors eliminant "la línia divisòria entre l'actuació i la realitat" i dotant el seu paper d'una versemblança total. Amb tot, l'escriptor sosté que, a parer seu, qui va encarnar més bé el paper presidencial va ser Franklin Roosevelt, malgrat que no es podia aguantar dempeus i anava en cadira de rodes. Sembla —diu Miller— que Roosevelt no actuava, de tan bé com ho feia. El cas del president demòcrata ens fa pensar en Jordi Pujol, que va convertir la presidència de la Generalitat en un vestit a mida, que va portar durant 23 llargs anys. Laporta, indubtablement, si arriba a fer política, serà comparat amb Pujol, sobretot per aquesta tendència del dirigent blaugrana a cercar el ressò de l'èpica i a con-

"Laporta té una capacitat de lideratge evident, té un carisma popular molt potent i és un personatge dinàmic que transmet força i coherència."

nectar amb referents sentimentals del públic, per sobre dels arguments freds o tecnocràtics. Allò que està per veure és si Laporta sabria difuminar de manera permanent la barrera entre veritat i versemblança que els grans polítics converteixen en invisible. Un polític no es pot treure la màscara a conveniència un cop ha començat l'espectacle.

Entre els punts febles de Laporta, es destaca el cop calent que transforma la seva simpatia en escena abrupta, fora de lloc. Això és perfectament corregible, però és un element que pot trencar una bona imatge en mil bocins. Costa ben poc de malbaratar allò que s'ha edificat amb paciència i constància. El públic perdona els errors i les rellicades, però no tant les actituds que impliquen una negació de la figura que idealment s'ha construït d'un personatge.

Un altre punt feble d'un eventual Laporta en política podria ser una certa rigidesa davant el conflicte agut. Ho apunto a propòsit de la seva actuació

com a president del FC Barcelona en la crisi que va envoltar el paper del seu cunyat dins el club. En aquell moment, va semblar que Laporta tenia dificultats per a processar adequadament i ràpida la triangulació certament difícil entre les lleialtats personals, la credibilitat del seu missatge i un projecte il·lusionador i renovador. Se'n va sortir, però va deixar que la polèmica durés massa.

Finalment, hi ha un tercer punt que podria ser feble o fort, segons la dosi emprada. En una democràcia hipermediàtica com la que és habitual a les nostres societats, la temptació de practicar un cert populisme la tenen tots els partits i tots els dirigents. El president francès Nicolas Sarkozy navega avui damunt un cert populisme de baixa intensitat, com ho fa, a Espanya, Zapatero com a cap de govern. No parlo de populismes perillosos o cabdillismes a l'estil llatinoamericà, sinó d'uns tics delimitats de populisme, incrustats en

el dia a dia de sistemes democràtics, molt vinculats amb una explotació exagerada de la presència als mitjans. Laporta, que té dots de seductor d'audiències, podria encaixar en esquemes d'aquesta mena. Però també és un home intel·ligent i intuïtiu, molt conscient dels límits i perills d'una sobrecàrrega de personalisme. L'excés es pot girar contra qui el provoca. La prudència –consell antic– és un imperatiu de qui s'acosta a la conquesta del poder.

Algú pot trobar a faltar, en aquest repàs de punts forts i punts febles, el concepte de visió. No hi ha líder sense visió, sense capacitat d'anticipar-se i assenyalar el camí. És cert. Aquest element el dono per fet, arribat el moment. Si mai Joan Laporta es decideix a fer el triple salt mortal, hem de pensar que, abans, haurà entrevist allò que –per resumir– anomenem futur. O alguna cosa semblant.

Francesc-Marc Álvaro